

බබව සපයා ඇත. මෙම මිශ්‍රණයේ ඇති තයිට්‍රේෂන් ප්‍රතිශතය මිනි
තිරණය කරන්නට තුන් කරන්නේ කෙසේදැයි සංකීර්ණව
දක්වන්න.

ඌ. යු. පරික්ෂණාත්මක විස්තර අවශ්‍ය නැත.
ඉවහල: ජලීය ඇමෝනියම් ද්‍රාවණයක් තැවු වීට NH₃
පහසුවෙන් ඉවත් වේ.

- 11.(a) කෝස්ටික් යෝධා නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා පරන්තනිහි භාවිතා
කරන ලද ක්‍රමය හා සම්බන්ධ වන භෞත - රසායනික මූලධර්ම
පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
- ඌ. යු. ඉතාමත්ම වැදගත් වන අංශ 5ක් පමණක් සලකා බැලීම
ප්‍රමාණවත් වේ.
- (b) කෝස්ටික් යෝධා නිෂ්පාදනයෙන් ලබා ගත හැකි අකුරුපිල වල
ප්‍රයෝජන 4ක් සඳහන් කරන්න.
- (c) (i) යකඩ සිබින ලෝපස් 2ක නම් ලියන්න.
- (ii) යකඩ නිෂ්පාදනය නිසා සිදු වී ඇති පරිසරය දූෂණය පිළිබඳ
කෙටි විස්තරයක් ලියන්න.

ඌ. යු. වැදගත් දූෂක 4කට අදාළව ඔබගේ අදහස් ඉදිරිපත් කිරීම
ප්‍රමාණවත් වේ.

- 12.(a) ඇමෝනියා කාර්මිකව නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා උපයෝගී වන
හේබර් ක්‍රමයට අදාළ භෞත රසායනික මූලධර්ම සාකච්ඡා කරන්න.
 - ඌ. යු. ඉතාමත්ම වැදගත් වන අංශ 5ක් පමණක් සලකා බැලීම
ප්‍රමාණවත් වේ.
 - (b) (i) 'ජලයේ කාචකාලික කඩිනම්වය' යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ
කුමක්ද?
 - (ii) ජලයේ කාචකාලික කඩිනම්වය ඉවත් කිරීම සඳහා ඇති ක්‍රම
3ක් පැහැදිලි කරන්න.
 - (c) (i) ස්වභාවික රබර්වල ව්‍යුහය අදින්න.
 - (ii) වල්කනයිස් කරන ලද රබර් නිදර්ශනයක ඇති සල්ෆර් ප්‍රතිශතය
නිර්ණය කිරීම සඳහා ක්‍රමයක් යෝජනා කරන්න.
- ඌ. යු. ප්‍රායෝගික විස්තර අවශ්‍ය නොවේ.
ඉවහල : ඇතුළු සල්ෆේට් ජලයෙහි අද්‍රාව්‍ය වේ.

1992 අගෝස්තු - රසායන විභාග

I කොටස $Na^+ AlO_2^-$

- 1. යෝධියම් ඇලුමිනේට්හි රසායනික සූත්‍රය
(1) $NaAlO_2$ වේ. (2) $NaAlO$ වේ. (3) $NaAlO_2$ වේ.
(4) Na_2AlO_4 වේ. (5) ඉහත සඳහන් එකක්වත් නොවේ.
- 2. පරමාණුක ක්‍රමාංකය 40 වන මූලද්‍රව්‍යයෙහි පරමාණුවක අන්තිම
උපකක් මට්ටමෙහි ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව
(1) 12 වේ. (2) 10 වේ. (3) 4 වේ.
(4) 3 වේ. (5) ඉහත සඳහන් එකක්වත් නොවේ.
- 3. එක්කර මුද්‍රණයකින් සෑදෙන ඔක්සයිඩයක ස්කන්ධය අනුව 50%
ඔක්සිජන් සිබේ. මූල ද්‍රව්‍යය
(1) N විය හැකිය. (2) S විය හැකිය. (3) Al විය හැකිය.
(4) C විය හැකිය. (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් විය නොහැකිය.
- 4. C_3H_7N යන අණුක සූත්‍රයට අදාළව, බෙන්සීන් න්‍යෂ්ටිය ඇතිව සිසිය
හැකි ව්‍යුහ සංඛ්‍යාව
(1) 3 වේ. (2) 4 වේ. (3) 5 වේ. (4) 6 වේ. (5) 7 වේ.
- 5. ව්‍යුමය සංයෝගයක සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය 48 වේ. සංයෝගයේ
මවුලික පරිමාව ස. උ. පී. දී 20.41 වේ නම් 5°C සහ 24 atm යටතේ
දී සංයෝගයෙන් 9.6 g හි පරිමාව කොපමණ වේද?
(1) 190.1 ml (2) 173.1 ml (3) 166.9 ml (4) 183.3 ml
(5) මේ පරිමාව සඳහා නිත්‍ය අගයක් දැක්විය නොහැකිය.
- 6. සේරුම්ල යපස්වල රසායනික සූත්‍රය
(1) Cu_2FeS_2 වේ. (2) $Cu_2Fe_2S_2$ වේ. (3) $CuS.FeS$ වේ.
(4) $CuFeS_2$ වේ. (5) Cu_2FeS_2 වේ.
- 7. ඉලෙක්ට්‍රෝන කැම්බියක් සම්බන්ධව වන මේ ප්‍රකාශ වලින් කුමන එක
සත්‍ය වේද?
(1) එය කැතෝඩය දෙසට ආකර්ෂණය වේ. X
(2) එය N - චුම්බක චුම්බකයක් වෙතට ආකර්ෂණය වේ. X
(3) එය S - චුම්බක චුම්බකයක් වෙතට ආකර්ෂණය වේ. X
(4) එය ඇනෝඩයෙන් ඉවතට උස්කුම වේ. X
(5) ඉහත සියලුම ප්‍රකාශ සාවද්‍ය වේ. ✓
- 8. වායුමය සංරචක දෙකකින් සමන්විත වන ද්‍රව්‍යයේ පද්ධතියක
ද්‍රාවණයේ මවුල භාගය
(1) $\frac{P^0 \text{ ද්‍රාවණය} - P \text{ ද්‍රාවණය}}{P^0 \text{ ද්‍රාවණය}}$ වේ. (2) $\frac{P^0 \text{ ද්‍රාවණය} - P \text{ ද්‍රාවණය}}{P \text{ ද්‍රාවණය}}$ වේ.
(3) $\frac{P^0 \text{ ද්‍රාවණය} - P \text{ ද්‍රාවණය}}{P^0 \text{ ද්‍රාවණය}}$ වේ. (4) $\frac{P^0 \text{ ද්‍රාවණය} - P \text{ ද්‍රාවණය}}{P \text{ ද්‍රාවණය}}$ වේ.
(5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නොවේ.
- 9. $CH_2=CH-CH_2-CO-CH_2-CH_2-OH$ සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන
ප්‍රකාශය අසත්‍ය වේද?
(1) එය බිරෝමීන් දියර විචල්‍ය කරයි.
(2) එය ක්ෂාරීය $KMnO_4$ ද්‍රාවණයක පැහැය වෙනස් කරයි.
(3) එයට HCN ආකලනය වේ.
(4) එය අයඩොලෝම් ප්‍රතික්‍රියාවට පිළිතුරු දෙයි.
(5) එය බේඩ් ප්‍රතිකාරකය සමඟ අවක්ෂේපයක් දෙයි.
- 10. මින් කුමක් බිරෝමීන් දියරයට වක්‍ර කළ විට, එහි වර්ණය වර්ධනය
වේද?

- (1) ජලීය SO_2 (2) ජලීය HI (3) ජලීය NH_3
(4) ජලීය H_2S (5) සහ BaO
- 11. $CH_3CH(OH)CH(CH_3)_2$ යන $(CH_3)_2CHOH$ එකිනෙකින් වෙන් කර
හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් උපයෝගී කරගත හැකිද?
(1) සාන්ද්‍ර HCl (2) නිර්ජලීය $ZnCl_2$ / සාන්ද්‍ර HCl
(3) PI_5 (4) $I_2/NaOH$
(5) මින් කිසිවක් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
- 12. 'සජර්ම ක්‍රමය' සමඟ සම්පව සම්බන්ධ නොවන්නේ මින් කුමක්ද?
(1) SO_2 (2) SO_3 (3) CO_2 (4) V_2O_5 (5) H_2O
- 13. 0.04 mol dm^{-3} වන හයිඩ්‍රොක්සිලෝස් අම්ලය ද්‍රාවණයකින් 25ml ද 0.02
 mol dm^{-3} වන සල්ෆියුරික් අම්ලය ද්‍රාවණයකින් 25 ml ද එකට මිශ්‍ර කරන
ලදී, මේ අම්ල ද්‍රාවණ දෙක සම්පූර්ණයෙන්ම විඛටනය වී ඇතුළු
උපකල්පනය කරමින්, උක්ත මිශ්‍රණයේ pH අගය ගණනය කරන්න.
(1) 1.52 (2) 1.5 (3) 1.45 (4) 1.4 (5) 1.3
- 14. එළපාටල ඇපටයිට්හි
(1) Ti සිබේ. (2) Al සිබේ. (3) Mg සිබේ. (4) F සිබේ.
(5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නැත.
- 15. CH_3NH_2 (a) $(CH_3)_2NH$ (b) $C_2H_5NH_2$ (c) $C_2H_5NHCH_3$ (d)
ඉහත සංයෝගවල භාෂ්මික ප්‍රබලතාව පහත දැක්වෙන පරිපාටිය
අනුව ආරෝහණය වේ.
(1) $d < c < a < b$ (2) $c < d < a < b$
(3) $c < d < b < a$ (4) $a < d < c < b$
(5) නිවැරදි පරිපාටිය ඉහත සඳහන් කර නැත.
- * 16. $^{231}_{91}Pa$ න්‍යෂ්ටිය පළමුවෙන් බීටා අංශුවක් ද, ඊළඟට ඇල්ෆා අංශු
කුහස්ද, විමෝචනය කරයි. මේ න්‍යෂ්ටික ක්‍රියාවලියෙන්
(1) $^{222}_{88}Rn$ සෑදේ. (2) $^{222}_{92}Rn$ සෑදේ. (3) $^{222}_{86}Rn$ සෑදේ.
(4) $^{222}_{86}Rn$ සෑදේ. ✓ (5) $^{222}_{86}U$ සෑදේ. ✓
- 17. ඉලෙක්ට්‍රෝනයේ $\frac{e}{m}$ අගය පරික්ෂණාත්මකව නිරවද්‍යව නිර්ණය කළේ,
(1) මිලින් විසින් ය. (2) ක්‍රෝක්ස් විසින් ය.
(3) රදර්ෆඩ් විසින් ය. (4) මාර්ටින් විසින් ය.
(5) ඉහත සඳහන් කිසිවකු විසින් නොවේ.
- 18. මින් කුමන සංයෝගය ප්‍රකාශ සක්‍රියතාව නොදක්වයි ද?
(1) H_2NCH_2COOH (2) $H_2NCH(CH_3)COOCH_3$
(3) $CH_3CH(OH)COOH$
(4) $C_6H_5-C=C(H)-CH_2-CH_2-C=C(H)-C_6H_5$
(5) ඉහත සියලුම ප්‍රකාශ සත්‍ය වේ.
- 19. $C_5H_8F_2$ යන අණුක සූත්‍රයට අදාළ සරල - දළ ව්‍යුහ සංඛ්‍යාව
(1) 2 වේ. (2) 3 වේ. (3) 4 වේ. (4) 5 වේ.
(5) ඉහත සඳහන් එකක්වත් නොවේ.
- 20. උක්ප්‍රේරකයක් සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම උචිත
වේද?
(1) ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රියතා ශක්තිය වැඩි කරයි.
(2) පසු ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රියතා ශක්තිය වැඩි කරයි.
(3) ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රියතා ශක්තිය අඩු කරයි.
(4) තාපදායක ප්‍රතික්‍රියාවක එන්තැල්පි විපර්යාසය අඩු කරයි.
(5) ඉහත ප්‍රකාශ කිසිවක් උචිත නොවේ.

21. නයිට්‍රජන් කුලයේ මූලද්‍රව්‍ය පිළිබඳ වන මින් කුමන ප්‍රකාශය අසත්‍ය වේද?
- (1) ඉහළම ඔක්සිකරණ තත්ත්වයෙන් ව්‍යුත්පන්න වන ඔක්සයිඩවල ආම්ලික ප්‍රබලතාව N සිට Bi දක්වා අඩු වේ.
 - (2) නයිට්‍රයිඩවල භාෂ්මික ප්‍රබලතාව N සිට Bi දක්වා වැඩි වේ.
 - (3) අලෝහමය ලක්ෂණ N සිට Bi දක්වා අඩු වේ.
 - (4) අලෝහමය ලක්ෂණ N සිට Bi දක්වා වැඩි වේ.
 - (5) As, Sb සහ Bi යන මේවායේ සල්ෆයිඩ් තනුක HCl හි අද්‍රාව්‍ය වේ.
22. $2H_2(g) + 2X(g) \rightleftharpoons X_2H_4(g)$ යන සමතුලිතය සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන සමීකරණය සත්‍ය වේද?

$$(1) K_p = \frac{P_{X_2H_4(g)}}{P_{H_2(g)}^2 \times P_{X(g)}^2} \quad (2) K_p = \frac{P_{X_2H_4(g)}}{P_{H_2(g)}^2 \times P_{X(g)}} \\ (3) K_c = \frac{[X_2H_4(g)]^2}{[H_2(g)]^2 \times [X(g)]^2} \quad (4) K_c = \frac{[X_2H_4(g)]}{[2X(g)]^2 \times [2H_2(g)]^2} \\ (5) K_c = \frac{[X_2H_4(g)]}{[H_2(g)]^2 \times [X(g)]^2}$$

23. මැග්නීසියම් ලෝහය H_2S වායුව අධික ප්‍රමාණයක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර, H_2 වායුව සහ ඝන $Mg(SH)_2$ ප්‍රමාණාත්මකව සාදන බව උපකල්පය කරන්න. මේ ප්‍රතික්‍රියාවේදී මැග්නීසියම් ලෝහය 24g, වලින් සෑදෙන අණුක නයිට්‍රජන්හි ස්කන්ධය කොපමණ වේද? (H = 1, Mg = 24)
- (1) 4g (2) 2g (3) 1g (4) 12g (5) 24g

24. $Cd(s) | Cd^{2+}(aq) || Ag^+(aq) | Ag(s)$ යන කෝෂය සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය අසත්‍ය වේද?

- (1) මේ කෝෂයෙහි වි.ගා.බ. කෙරෙහි කැඩීම්යම් අයන සාන්ද්‍රණය බලපායි.
- (2) මේ කෝෂයෙහි වි.ගා.බ. කෙරෙහි පිල්වර් අයන සාන්ද්‍රණය බලපායි.
- (3) මේ කෝෂ ප්‍රතික්‍රියාවේදී Cd(s) සහ $Ag^+(aq)$ අසමාන මවුල අනුපාතවලින් අන්තර්ක්‍රියා කරයි.
- (4) මේ කෝෂ ප්‍රතික්‍රියාවේදී Cd(s) සහ Ag(s) පිළිවෙලින් 2:1 අනුපාතයෙන් අන්තර් ක්‍රියා කරයි.
- (5) මේ කෝෂයෙහි වි.ගා.බ. කෙරෙහි උෂ්ණත්වය බලපායි.

25. අම්ල - භෂ්ම දර්ශක භා සරල අනුමාපන පිළිබඳ වන මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?

- (1) NaOH සහ HNO_3 අතර අනුමාපනය සඳහා මෙහිල් ඔරේන්ජ් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
- (2) KOH සහ HCl අතර අනුමාපනය සඳහා පිනෝල්ප්කැලින් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
- (3) Na_2CO_3 සහ $NaHCO_3$ වලින් සමන්විත මිශ්‍රණයක ඇති Na_2CO_3 ප්‍රමාණය නිර්ණය කිරීම සඳහා මෙහිල් ඔරේන්ජ් උපයෝගී කරගත හැකිය.
- (4) Na_2CO_3 සහ $NaHCO_3$ වලින් සමන්විත මිශ්‍රණයක ඇති Na_2CO_3 ප්‍රමාණය නිර්ණය කිරීම සඳහා පිනෝල්ප්කැලින් උපයෝගී කරගත හැකිය.
- (5) ඉහත ප්‍රකාශ සියල්ලම සාවද්‍යය.

26. X නමැති අකාබනික සංයෝගය ජලයෙහි අද්‍රාව්‍යය. X තනුක HNO_3 හි ද්‍රවණය වී කැබ්ලි පැහැති ද්‍රාවණයක් ලබා දෙයි. මේ ද්‍රාවණය පහත් සිඵ පරීක්ෂාවේදී කොළ පැහැයක් දෙයි. මේ ද්‍රාවණය තුළින් H_2S වායුව යැවූ විට, එය කොළ පැහැයට හැරේ. X මින් කුමක් විය හැකිද?

- (1) $CuCrO_4$ (2) $PbCrO_4$ (3) $Ba(MnO_4)_2$
(4) $BaCrO_4$ (5) BaI_2

27. Y නමැති කාබනික සංයෝගය තනුක සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් තුළ පහසුවෙන් ද්‍රවණය වේ. Y ලේඩ් ප්‍රතිකාරකය සමඟ කැබ්ලි පැහැති අවක්ෂේපයක් දෙයි. තවද එය $I_2/NaOH$ සමඟ රත් කළ විට, ලා කහ පැහැති අවක්ෂේපයක් දෙයි. Y මින් කුමක් විය හැකිද?

- (1) $CH_3CH(OH)CH_2CH_2CHO$ (2) $CH_3COCH_2CH_2COOH$
(3) $(CH_3)_2C(OH)COCOOH$ (4) $CH_3CH_2COCH_2CHCOOH$

- (5) මින් එකක්වත් Y විය නොහැක.
28. බෙන්සීන්වලින් ආරම්භ කරමින්, $C_6H_5COC_2H_5$ සංශ්ලේෂණය කිරීමට අවශ්‍ය වී තිබේ. මේ සංශ්ලේෂණය සඳහා ප්‍රථම පියවර වශයෙන් වඩාත්ම උචිත වන්නේ මින් කුමක්ද?
- (1) බ්‍රොමීන්, සාන්ද්‍ර HNO_3 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
 - (2) බෙන්සීන්, සාන්ද්‍ර HNO_3 සහ H_2SO_4 මිශ්‍රණයක් භාවිතයට ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.

- (3) බෙන්සීන්, Br_2 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
 - (4) බෙන්සීන් $Cl_2 /$ නිරපදිය $AlCl_3$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
 - (5) බෙන්සීන්, $C_6H_5Br /$ නිරපදිය $FeBr_3$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
29. ඔබට සපයා ඇති නයිට්‍රජන් අම්ලය නිදර්ශකයකින් ආරම්භ කරමින්, සංශුද්ධ $Pb(NO_2)_2$ පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වී තිබේ. මේ පිළියෙල කිරීම සඳහා වඩාත්ම උචිත ප්‍රථම පියවර වන්නේ මින් කුමන ක්‍රියා මාර්ගයද?
- (1) නයිට්‍රජන් අම්ලය නිදර්ශකය $PbCO_3$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර වීමය.
 - (2) අම්ලය නිදර්ශකය තනුක කර, කොපර් සුරුණු සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
 - (3) නයිට්‍රජන් අම්ලයෙන් කොටසක් ජලීය NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
 - (4) අම්ලය නිදර්ශකයෙන් කොටසක් සාන්ද්‍ර කර, සල්ෆර් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
 - (5) නයිට්‍රජන් අම්ලයෙන් කොටසක් $PbSO_4$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර වීමය.
30. $CH_3C \equiv CCH_2CH_2COOH$ හි IUPAC නාමය $Br-CH_2CH_2CH_2CH_2-$
- (1) 5-බ්රෝමෝ-4-ප්‍රොපිල්-4-පෙන්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 - (2) 5-බ්රෝමෝ-4-ප්‍රොපිල්-4-හෙක්සනොයික් අම්ලය වේ.
 - (3) 4-බ්රෝමෝඑතිල්-4-හෙන්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 - (4) 4-බ්රෝමෝඑතිල්-හෙන්ට-4-ටනොයික් අම්ලය වේ.
 - (5) 4-ප්‍රොපිල්-5-බ්රෝමෝ-4-පෙන්ටනොයික් අම්ලය වේ.

31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්

1	2	3	4	5
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	ප්‍රතිචාර එකක් පමණක් පමණක්
නිවැරදියි.	නිවැරදියි.	නිවැරදියි.	නිවැරදියි.	හෝ වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදියි.

31. අණුව යන පදය මින් කුමක්/ කුමන ඒවා සමඟ සම්බන්ධ වේද?
- ගේ පුහුණු කිරීමය
 - පරමාණුව යන පදය
 - දිලෝ සහ පෙට් කිරීමය
 - පැරඩේ කිරීම
32. Pb^{2+} වලට සාපේක්ෂව 0.05 mol dm^{-3} සහ Ni^{2+} වලට සාපේක්ෂව 0.10 mol dm^{-3} වන, උද්ඝන ජලීය ද්‍රාවණයක් තුළින් H_2S වායුව යැවූ විට, PbS සහ NiS යන දෙකම අවක්ෂේප වේ. Pb^{2+} සහ Ni^{2+} ඇති ආම්ලික ද්‍රාවණයක් තුළින් H_2S වායුව යැවූ විට PbS පමණක් අවක්ෂේප වේ. පහත සඳහන් කුමක්/ කුමන ඒවා උක්ත නිරීක්ෂණ මගින් සත්‍ය කෙරේද?
- PbS හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය NiS හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතයට වඩා කුඩා වේ.
 - උද්ඝන ජලීය ද්‍රාවණයේදී PbS හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය NiS හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතයට සමාන වේ.
 - ඉහත සඳහන් උද්ඝන ජලීය ද්‍රාවණයට ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය යන සංකල්පය යෙදිය නොහැකිය.
 - ඉහත සඳහන් ආම්ලික ද්‍රාවණයට ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය යන සංකල්පය යෙදිය නොහැකිය.
33. $(CH_3)_2CCl$ සහ $C_6H_5CH_2Cl$ යන මේවා සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?
- මේ සංයෝග දෙකම ජලීය $AgNO_3$ සමඟ සුදු අවක්ෂේපයක් ලබා දෙයි.
 - HNO_3 වලින් ආම්ලික $AgNO_3$ සමඟ අවක්ෂේපයක් දෙන්නේ $C_6H_5CH_2Cl$ පමණකි.
 - HNO_3 වලින් ආම්ලික $AgNO_3$ සමඟ අවක්ෂේපයක් දෙන්නේ $(CH_3)_2CCl$ පමණකි.
 - මේ සංයෝග දෙකම ජලයේ විද්‍යුත් සන්නායකතාව සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ නංවයි.
34. $C_6H_5COOC_2H_5$ සහ $CH_3CH_2COOCH_2CH_3$ එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමන ක්‍රියාමාර්ගය/ ක්‍රියාමාර්ග අනුමාපනය කළ හැකිද?
- ක්ෂාරීය ජල විච්ඡේදනයට භාජනය කර, ඩයසෝනියම් ලවණ ද්‍රාවණයක් එකතු කිරීම.
 - ආම්ලික ජල විච්ඡේදනයට භාජනය කර බ්‍රෝමීන් දියර එකතු කිරීම.
 - $Br_2 /$ ජලීය NaOH මගින් පරීක්ෂා කිරීම.
 - ඇමෝනියා සිල්වර් නයිට්‍රේට් මගින් පරීක්ෂා කිරීම.
35. ජලීය KOH මින් කුමක්/ කුමන ඒවා සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
- Fe (b) Mg (c) Al (d) Si
36. කුරු පොල් මින් කුමක්/ කුමන ඒවා සමඟ සම්බන්ධ වේද?
- කුරු පොල් (b) පුළුඳු (c) කොහි කහ (d) පෙරතිසෝල්

- 38. රළු ඇමෝනියම් අඩවිඩි ද්‍රාවණයකට Zn කැටලි දමා, හොඳින් සොලවා, පසෙක තබා ඇත. මෙයින් ලැබෙන රළු ද්‍රාවණය සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශ / ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
 - (a) සිල් ලිම්බස් රතු කරයි. (b) රතු ලිම්බස් නිල් කරයි.
 - (c) පිණිස ද්‍රාවණයක් තද නිලව හරවයි.
 - (d) ලා රතු ලිම්බස් තද රතව හරවයි.
- 39. මින් කුමක් / කුමන ඒවා SO₂ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
 - (a) රළු හයිඩ්‍රජන් අඩවිඩි (b) රළු අඩවි
 - (c) රළු පොටෑසියම් කාබනේට් (d) කහුක සල්ෆියුරික් අම්ලය
- 40. මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?
 - (a) වායු අණු අතර ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදුවීම සඳහා හැම විටම පීඩනය ඉහළ විය යුතුය.
 - (b) වායු අණු අතර ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදුවීම සඳහා හැම විටම වායු අණු එකට බට්ටනය විය යුතුයි.
 - (c) වායු අණු අතර ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදුවීම සඳහා හැම විටම උෂ්ණත්වය කාමර උෂ්ණත්වයට වඩා ඉහළ විය යුතුය.
 - (d) වායු අණු අතර ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදුවීම සඳහා හැම විටම උත්ප්‍රේරකයක් අවශ්‍යය.

41. පිට 50 දක්වා පුස්තකවලට වගන්ති 2 බැගින් දී ඇත.

පළමු වැනි වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
(1) සත්‍යය.	සත්‍යය වන අතර පළමුවැන්න නිවැරදිව පසු දෙයි.
(2) සත්‍යය.	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැන්න නිවැරදිව පසු නොදෙයි.
(3) සත්‍යය.	අසත්‍ය ය.
(4) අසත්‍ය ය.	සත්‍ය ය.
(5) අසත්‍ය ය.	අසත්‍ය ය.

- 42. ඩිෆ්ලෝමොනොමීන් බෙන්සීන් වලට වඩා සහභුවෙන් නයිට්‍රෝකරණයට භාජනය වේ.
 - Br කාණ්ඩය බෙන්සීන් වල සමුදායකය.
- 43. රළු ඇමෝනියම් අඩවිඩි බෙන්සොට් ද්‍රාවණයකට ස්ථාවර කළ ක්‍රියාව දැක්විය හැකිය.
 - බෙන්සොයික් අම්ලය දුබල අම්ලයක් වේ.
- 44. උෂ්ණත්වය වැඩි වන විට, ප්‍රතික්‍රියාවක ශීඝ්‍රතාවද වැඩි වේ.
 - ප්‍රතික්‍රියාවක K_p සහ K_c උෂ්ණත්වය මත රඳ පවතී.
- 45. විරූපක කුඩු විෂබීජ නාශකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.
 - විරූපක කුඩු මක්සීමාකරණයකි.
- 46. C₂H₅ සහ C₂H₅CH₂ වලින් සමන්විත මිශ්‍රණයක් රුලේ නියමයෙන් අලංකනය වීම දක්වයි.
 - CH₃ කාණ්ඩය ඉලෙක්ට්‍රෝන විකර්මණය කරයි.
- 47. C₂H₅MgBr එකතොයික් අම්ලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරයි.
 - එකතොයික් අම්ලයෙහි ඇති C=O කාණ්ඩය හරහා C₂H₅MgBr ආකලනය වේ.
- 48. H₂O කළු වේ.
 - H₂O හි O-H බන්ධන ආකාරය නිසා.
- 49. සකඩවල මල බැඳීම NH₃ වායුව මගින් මන්දනය කෙරේ.
 - NH₃ වායුවට අම්ලයක් ලෙස ක්‍රියා කළ නොහැකිය.
- 50. H₂Se වලට ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කළ නොහැකිය.
 - H₂Se හි දී සෙලීනියම් උපරිම ඔක්සිකරණ තත්ත්වයේ පවතී.
- 51. ස්වසිරිත් සහ රළු H₂SO₄ අතර ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ප්‍රකාශ සමුදාය සංයෝගයක් ලැබේ.
 - ස්වසිරිත් සිස්-වෘත්ත සමාවය-විකෘතව නොදක්වයි.

- 54. හුමාල ආසවනයේ පදනම මින් කුමක් සමඟ වඩාත්ම සම්පව සම්බන්ධ වේද?
 - (1) බොයිල් නියමය (2) චාල්ස් නියමය
 - (3) ආ-ශීත පීඩන පිළිබඳ බොයිල්ගේ නියමය
 - (4) රුලේ නියමය
 - (5) ඉහත සියලුම සමඟ හුමාල ආසවනයේ පදනම සම්පව සම්බන්ධ නොවේ.
- 55. අයනීකරණ ශක්ති පිළිබඳ වන මින් කුමන ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?
 - (1) ඔක්සිජන්හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තිය නයිට්‍රජන්හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා වැඩිය වේ.
 - (2) බෙරිලියම්හි දෙවැනි අයනීකරණ ශක්තිය ලිතියම්හි දෙවැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා වැඩිය වේ.
 - (3) ඇලුමිනියම්හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තිය මැග්නීසියම්හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා කුඩා වේ.
 - (4) ඉහත ප්‍රකාශ සියල්ලම සත්‍ය වේ.
 - (5) ඉහත ප්‍රකාශ සියල්ලම සාවද්‍ය වේ.
- 56. හයිඩ්‍රජන්හි පරමාණුක වර්ණාවලියේ රේඛා රටාව සමඟ වඩාත්ම සම්පව සම්බන්ධ වන්නේ මින් කුමන රේඛා රටාවද?
 - (1)
 - (2)
 - (3)
 - (4)
 - (5) ඉහත දැක්වෙන සියලුම රේඛා රටාවන් හයිඩ්‍රජන් වර්ණාවලියේ රේඛා රටාව සමඟ සම්පව සම්බන්ධ නොවේ.

57. CH₃CH₂CH₂OH වලින් ආරම්භ කරමින් (CH₃)₂CHBr සංශ්ලේෂණය කිරීමට අවශ්‍ය වී තිබේ. මේ සංශ්ලේෂණය සඳහා පළමුවැනි පියවර වශයෙන් වඩාත්ම උචිත වන්නේ මින් කුමන ක්‍රියා මාර්ගයද?

- (1) CH₃CH₂CH₂OH සාන්ද්‍ර HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.
- (2) CH₃CH₂CH₂OH සාන්ද්‍ර HCl / නිරප්ලිය ZnCl₂ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.
- (3) CH₃CH₂CH₂OH සාන්ද්‍ර H₂SO₄ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.
- (4) CH₃CH₂CH₂OH පොස්පරස් ට්‍රයිඩයෝරොයිඩ් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.
- (5) CH₃CH₂CH₂OH ඩිෆ්ලෝමොනොමීන් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.

- 58. Li, Be, B, C, N, O සහ F යන මූලද්‍රව්‍ය ඉලෙක්ට්‍රෝන ඉහළම සංයුත්තාව
 - (1) Li සිට F දක්වා අඩුවේ. (2) Li සිට F දක්වා වැඩිවේ.
 - (3) C වලදී උපරිම වේ. (4) N වලදී උපරිම වේ.
 - (5) O වලදී උපරිම වේ.
- 59. H₂NCO-SO₃OH යන සංයෝගයෙහි නයිට්‍රජන් ඇති බව පෙන් වීම සඳහා පහසුම ක්‍රමය
 - (1) කහුක H₂SO₄ සමඟ හැටවීමය.
 - (2) කහුක NaOH සමඟ හැටවීමය.
 - (3) ලැස්න් විද්‍යුතය කර, CN කිබෙන බව පෙන්වීම.
 - (4) සාන්ද්‍ර HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
 - (5) සාන්ද්‍ර HNO₃ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.

- 60. C₂H₅ සහ Br₂ අතර සිදුවන ආකලනය වීමේ ප්‍රතික්‍රියාව හා සම්බන්ධව, මින් කුමක් වඩාත්ම අදාල වේද?
 - (1) H₂C = CH₂ + Br₂ → H₂C-CH₂-Br
 - (2) H₂C = CH₂ + Br⁺ → H₂C⁺-CH₂-Br
 - (3) H₂C = CH₂ + Br⁺-Br⁻ → H₂C⁺-CH₂-Br + Br⁻
 - (4) H₂C = CH₂ + Br⁺-Br⁻ → H₂C⁺-CH₂-Br + Br⁻
 - (5) H₂C = CH₂ + Br⁺ + Br⁻ → H₂C-CH₂-Br

රසායන විද්‍යාව II
අ කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

- 1. (a) (i) පරමාණුක ක්‍රමාංකය 48 වන මූලද්‍රව්‍යයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය 1s² 2s² ... යනාදී ලෙස සාමාන්‍ය ආකාරයට ලියන්න.
- (ii) X නැමැති මූලද්‍රව්‍යයේ පරමාණුක ක්‍රමාංකය 51 වේ. X වලින් අපේක්ෂා කළ හැකි අවම ඔක්සිකරණ අංකය කුමක්ද?
 - උැහු. ඔබ සඳහන් කරන ඔක්සිකරණ අංකයට සලකුණක් වෙතොත්, එයද පැහැදිලිව දැක්විය යුතුයි.
 - (b) පද්ධතියේ අධ්‍යයනය සඳහා සාක්ෂි දෙකක් සංකීර්ණව ඉදිරිපත් කරන්න.
 - (c) Y නැමැති මූලද්‍රව්‍යය H₂Y₂O₃ යන අණුක සූත්‍රය ඇති සංයෝගය සාදයි. මෙම සංයෝගයෙහිදී Y පරමාණු දෙක ස්වභවය වේ. H₂Y₂O₃ යන අණුක සූත්‍රය දැක්වීමට අවශ්‍ය වන ප්‍රතික්‍රියා සමතුලිත සමීකරණ සාදන්න.
- 2. (a) (i) සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය ගන්න අවට දක්වන්න.
- (ii) පහත දක්වා ඇති සංයෝගවල රසායනික සූත්‍ර ලියන්න.

මැග්නීසියම් පොස්පේට් (magnesium phosphate)	
ලෝරික් කයෝසල්පේට් (ferric thioulsulphate)	

(b) මිශ්‍ර ලෝහයක මැග්නීසියම්, ඇලුමිනියම්, දහ කොපර් සිඬේ. ස්කන්ධය 0.600g වන මිශ්‍ර ලෝහ නිදර්ශනයක් පළමුව කහුක NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවන ලදී. ඉන් පසුව H_2 වායුව පරිමාව ස.උ.පී. දී 336 cm³ විය. මේ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් පසු ඉතිරි වන ලෝහමය සංයෝගය රිද්ධ කනුක HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවන ලදී. ඉන් පසුව H_2 වායුව පරිමා: ස.උ.පී. දී 112 cm³ විය. මිශ්‍ර ලෝහයේ ස්කන්ධය අනුව ඇති මැග්නීසියම් ප්‍රතිශතය සහ ඇලුමිනියම් ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න. (උ.පී. දී නයිට්‍රජන්හි මවුලික පරිමාව 22.4 dm³ වේ. (Mg = 24, Al = 27)

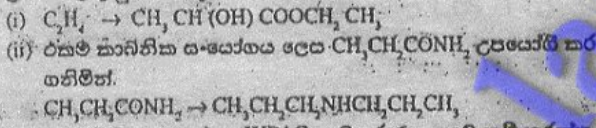
(c) ලෝරික් අයන සහ ප්ලාන්ග්නෝට් අයන ඇති ජලීය ද්‍රාවණයක් ඔබට සපයා ඇත. මෙම ද්‍රාවණයේ ඇති ලෝරික් අයන සාන්ද්‍රණය සහ ප්ලාන්ග්නෝට් අයන සාන්ද්‍රණය ඔබ නිර්ණය කරන්නට තැත් කරන්නේ ප්‍රොටෝන සංක්‍රමණය දැක්වීමට දක්වන්න.

උ. පු. පරික්ෂණාත්මක විස්තර අවශ්‍ය නොවේ.
 (a) කාබනික සංයෝගයක කාබන් 31.4%, හයිඩ්‍රජන් 1.3%, නයිට්‍රජන් 18.3% සහ ඔක්සිජන් පමණක් සිටී. සංයෝගයේ සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය 280 ක් පමණ වේ. සංයෝගයේ අණුක සූත්‍රය නිර්ණය කරන්න. (H=1, C=12, N=14, O=16)

(b) A හැමැකි සංයෝගයේ අණුක සූත්‍රය $C_8H_{10}O$ වේ. A හි ඊතෝල් කාණ්ඩය (එනම් $C=C$ කාණ්ඩය) තුනක්. A වලි සංයෝගයක්ද නොවේ.

A ට සිඬිය හැකි වනු නිසා ප්ලැට් අදින්න.

(c) පහත ඉදිරිපත් කර ඇති පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතික්‍රියා හා ප්‍රතික්‍රියා ක්ෂේත්‍ර උචිත ස්ථානවල පැහැදිලිවම සඳහන් කළ යුතුය.
 උ. පු. ඔබගේ පරිවර්තන ක්‍රම අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝ වේ නම්, ඔබට උපරිම ලකුණු නොලැබේ.

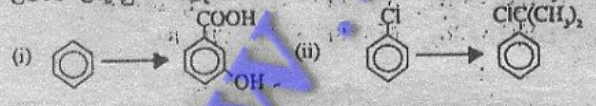

4. (a) පහත දැක්වෙන සංයෝගය IUPAC නාමකරණය අනුව නම් කරන්න.

$$\begin{array}{ccccccc}
 & H & & H & & H & & NO_2 \\
 & | & & | & & | & & | \\
 H & - C & - & C & - & C & - & C - O - H \\
 & | & & | & & | & & | \\
 & H & & H & & Cl & & H \\
 & & & & & & & O \\
 & & & & & & & CH_3
 \end{array}$$

(b) සාන්ද්‍ර HNO_3 සහ සාන්ද්‍ර H_2SO_4 මිශ්‍රණයක් සමඟ $C_6H_5COCH_3$ ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට, 3-නයිට්‍රෝ ව්‍යුත්පන්නයක් බැඳේ. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ යාන්ත්‍රණය සලකා බැලීමේදී උත්ක නිරීක්ෂණයන් සහ දෝෂ දෙන්න.

(c) පහත ඉදිරිපත් කර ඇති පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතික්‍රියා හා ප්‍රතික්‍රියා ක්ෂේත්‍ර උචිත ස්ථානවල පැහැදිලිවම සඳහන් කළ යුතුය.
 උ. පු. ඔබගේ පරිවර්තන ක්‍රම අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝ වේ නම්, ඔබට උපරිම ලකුණු නොලැබේ.

ආ සොටය - රට්තා

5. (a) $PV = \frac{1}{3} mn \bar{c}^2$ යන සමීකරණය උපකල්පනය කරමින් දැවැන්තවීරෝ නියමය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

(b) පරිමාව V වන භාජනයක් තුළ 1.12 atm යටතේ $0^\circ C$ දී ඔක්සිජන් වායුව 3.20g සිඬේ. මෙම භාජනය සම්පූර්ණයෙන්ම රෙඩියාය කන්න ලද හා පරිමාව V වන තවත් භාජනයකට සම්බන්ධ කරන ලදී. ඉන්පසු භාජනය දෙක $17^\circ C$ ට රත්කර, ඊ පද්ධතියට, පීඩනය 1.00 atm වන තෙක්, එම උෂ්ණත්වයේදී X නමැති වායුව ඇතුළු කරන ලදී. මේ සඳහා අවශ්‍ය වූ X හි ස්කන්ධය 3.00g විය. මේ ක්ෂණිකය යටතේදී ඔක්සිජන් සහ X පරිපූර්ණ වායු ලෙස හැසිරෙන්නේ නම්, X හි සාපේක්ෂ අණු ස්කන්ධය ගණනය කරන්න. (O = 16)

උ. පු. සාපේක්ෂ අණු ස්කන්ධය සඳහා ගන්නා අගයන් 16 ආ හා X සහ ඔක්සිජන් අතර ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදු නොවන බව උපකල්පනය කරන්න.

(c) (i) A නමැති කාබනික ද්‍රාවකය ඔබට සපයා ඇත. ජලය සහ A අතර අයථිත් හි චාප්ති සංගුණකය ඔබ නිර්ණය කරන ආකාරය සංකීර්ණව විස්තර කරන්න.

(ii) කාබනික සංයෝගයක් ජලයෙහිදී වඩා බෙන්සීන්හි ද්‍රාව්‍ය බෙන්සීන් සහ ජලය අතර කාබනික සංයෝගයේ වායු සංගුණකය 4 වේ. කාබනික සංයෝගයේ ජලීය ද්‍රාවණය සාන්ද්‍රණය 10.00 g l⁻¹ වේ. මෙම ද්‍රාවණයෙන් 100 ml බෙන්සීන් 100 ml සිත් ප්ලෙට්ටරට නිස්සාරණය කරන ලදී. එලය ලද ලැබෙන ජලීය ද්‍රාවණයෙන් 50 ml තබා බෙන්සීන් 50 ml සිත් දෙවැනි වරට නිස්සාරණය කරන ලදී. දෙවැනි වර නිස්සාරණය වනු ජලය ලෙස ලැබෙන ජලීය ද්‍රාවණයෙන් 25 ml තබා බෙන්සීන් 25 ml සිත් තුන්වැනි වරට නිස්සාරණය කරන ලදී. තුන්වැනි නිස්සාරණයෙන් පසු, මේ ජලීය ද්‍රාවණය 25 ml තුළ කාබනික සංයෝගය යොපමණ ඉතිරි වී සිටී දැයි ගණනය කරන්න.

6. (a) (i) සිත්ස් ලෝහය සහ ජලීය යෝධියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් අතර ප්‍රතික්‍රියාවේ සීග්‍රතාව කෙරෙහි - සිත්ස් ලෝහයෙහි පෘෂ්ඨයේ ක්ෂේත්‍ර උපරිමය බලපාන බව විදහා දැක්වීම සඳහා උදා පරික්ෂණයක් සංකීර්ණව විස්තර කරන්න.

(ii) ආම්ලික මාධ්‍යයේදී MnO_4^- සහ $C_2O_4^{2-}$ අයන අතර ප්‍රතික්‍රියාවේ සීග්‍රතාව කෙරෙහි උෂ්ණත්වය බලපාන බව විදහා දැක්වීම සඳහා උචිත පරික්ෂණයක් සංකීර්ණව විස්තර කරන්න.

(b) $2B(aq) + 3C(aq) \rightarrow D(s) + E(aq) + F(aq)$ යන ප්‍රතික්‍රියාවේ සීග්‍රතාව, D සෑදීම හා නියත ප්‍රමාණයක් බැඳීමට ගතවන කාලය මැනීමේදී පිරිසකන ලදී. B අඩංගු ද්‍රාවණයක් සහ C අඩංගු ද්‍රාවණයක් උපයෝගී කර ගනිමින් නියත උෂ්ණත්වයේදී කරන ලද මේ අධ්‍යයනයෙන් ලැබුණු දත්ත පහත දක්වා ඇත.

B අඩංගු ද්‍රාවණය ml	C අඩංගු ද්‍රාවණය ml	ජලය ml	කාලය s
15.0	25.0	10.0	18.0
20.0	25.0	5.0	10.1
25.0	8.0	17.0	7.6
25.0	2.0	23.0	30.2

මේ ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ ගිණුම් නියමය මෙසේ පිරිස හැකිය. සීග්‍රතාව $\propto [B(aq)]^x [C(aq)]^y$ ඉහත දත්ත උපයෝගී කරගනිමින් x සහ y ගණනය කරන්න.

(c) $SO_3^{2-}(aq)$ සහ $I_2(aq)$ අතර ප්‍රතික්‍රියාව ප්‍රතිවර්තනය කළ හැකි බව ඔබ පෙන්වන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.

උ. පු. පරික්ෂණාත්මක විස්තර අවශ්‍ය නැත.
 7. (a) $aA(g) + bB(g) \rightleftharpoons yY(g) + zZ(g)$ යන ප්‍රතික්‍රියාවේ සඳහා K_c සහ K_p අතර ඇති සම්බන්ධය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

(b) $R_2O(g) \rightleftharpoons 2R(g) + O_2(g)$ යන සමතුලිතය සලකන්න. සංදේශ R_2O වායුව $27^\circ C$ දී සංවිෂ්‍ය භාජනයක් තුළ 4 atm යටතේ සිඬේ. එක්තරා උත්ප්‍රේරකයක් භාජනය තුළට එකතු කළ විට, පද්ධතිය ඉහත දැක්වූ සමතුලිතතාවට එළඹුණි. $27^\circ C$ දී සමතුලිතව ඇති පද්ධතියේ පීඩනය 6 atm විය. මේ පද්ධතිය සඳහා $27^\circ C$ දී K_c සහ K_p ගණනය කරන්න.

උ. පු. උත්ප්‍රේරකය භාජනය තුළට එකතු කරන විට, භාජනයේ සීඬියේ පීඩනය නොවන බව උපකල්පනය කරන්න.

(c) ජලීයයේ $mol\ dm^{-3} NaOH$ ද්‍රාවණයකින් 50.05 cm³ සහ ජලීය 0.1 mol dm⁻³ HCl ද්‍රාවණයකින් 49.95 cm³ 25°C දී එකවු මිශ්‍ර කරන ලදී. 25°C දී මෙම මිශ්‍රණයේ pH අගය ගණනය කරන්න. $25^\circ C$ දී $K_w = 1.0 \times 10^{-14} mol^2\ dm^{-6}$

(d) අම්ල - භෂම දර්ශක පිළිබඳ සරල සිද්ධාන්තය සලකා බැලීමේදී දර්ශකය pH පරාසය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්දැයි පැහැදිලි කරන්න.

8. (a) උත්ප්‍රේරකවලට ලාක්ෂණික වැදගත් ගුණ හතරක් පිළිබඳ ඔබ අදහස් දක්වන්න.

(b) (i) ස්වභාවික විකිරණශීලීතාව යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්දැයි පහද දෙන්න.

(ii) විකිරණශීලී කාබන් කාල නිර්ණයේ පදනම පහද දෙන්න.

(c) (i) KF_3 යන කල්පිතමය සංයෝගයේ ස්ථායීතාව පිරිසිඬීම සඳහා අවශ්‍යවන බෝන්-හෝබර් වක්‍රය ඉදිරිපත් කරන්න.

(ii) මෙම බෝන්-හෝබර් වක්‍රයේදී KF_3 හි දැලිස් ක්ෂණික වෙනු ඔබ උපයෝගී කර ගන්නේ කුමක්ද?

ආ සොටය - රට්තා

9. (a) සාපේක්ෂ අණු ස්කන්ධය සඳහා ගන්නා අගයන් 16 ආ හා X සහ ඔක්සිජන් අතර ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදු නොවන බව උපකල්පනය කරන්න.
 (i) යෝධියම් (ii) මැග්නීසියම්

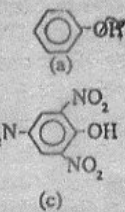
- (b) පහත සඳහාත් පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න.
 සෑ. ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂව උචිත ස්ථානවල සඳහන් කළ යුතුය. තුලිත රසායනික සමීකරණ ලිවීම අවශ්‍ය නැත.
- (i) පොටෑසියම් අඩංගු එකම සංයෝගය ලෙස KCl , $MgCl_2$, $6H_2O$ භාවිතා කරමින් KCl , $MgCl_2$, $6H_2O \rightarrow$ සංශුද්ධ පොටෑසියම්
- (ii) සල්ෆර් අඩංගු එකම සංයෝගය ලෙස H_2SO_4 භාවිතා කරමින් $H_2SO_4 \rightarrow$ සංශුද්ධ $BaSO_4$,
- (c) පොටෑසියම් සල්ෆේට් සහ පොටෑසියම් පොස්ෆේට් තිබෙන ජලීය ද්‍රාවණයක් ඔබට සපයා තිබේ. මේ ද්‍රාවණයෙහි ඇති සල්ෆේට් අයන සහ පොස්ෆේට් අයන සාන්ද්‍රණ ඔබ නිර්ණය කරන්නට තුන් කරන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
10. (a) ඇමෝනියා වායුව නයිට්‍රික් අම්ලය බවට කාර්මිකව පරිවර්තනය කිරීමට අදාළ වන රසායනික සංකීර්ණව විස්තර කරන්න.
- (b) නයිට්‍රික් අම්ලය උපයෝගී කර ගනිමින්, +2 ඔක්සිකරණ තත්ත්වයේ නයිට්‍රජන් ඇති සංයෝගයක් ලබාගත හැකි වන්නේ කෙසේදැයි දක්වන්න.
- සෑ. ප්‍ර. අදාළ ප්‍රතික්‍රියාව/ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ / සමීකරණ ලිවිය යුතුය.
- (c) පරිමාව අනුව වාතයෙහි ඇති ඔක්සිජන් ප්‍රතිශතය නිර්ණය කිරීම සඳහා විද්‍යාගාරයේදී භාවිතා කරන ඇමෝනියා ඇතුළත් වන පරීක්ෂණ කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

11. (a) ඇමෝනියා සෝඩා ක්‍රමය හා සම්බන්ධ ගෞත - රසායනික මූලධර්ම පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
- (b) කෝස්ටික් සෝඩා නිෂ්පාදනාගාරයකින් සිදු විය හැකි පරිසරීය දූෂණය පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
 සෑ. ප්‍ර. අදාළ වන වැදගත් කරුණු හතරක් සලකා බැලීම ප්‍රමාණවත් වේ.
- (c) බියරෝමින්, විද්‍යුත් සෘණ ලක්ෂණ අනුව, ක්ලෝරීන් හා අයඩීන් වලට අතරමැදි වන බව ඔබ පරීක්ෂණාත්මකව විදහා දක්වන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
12. (a) හුණුගල්වලින් ආරම්භ කරමින්, විරූපන ක්‍රම නිෂ්පාදනය කිරීම පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
- (b) (i) මැටි සෑදෙන අතරම සහ එහි සංයුතිය පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
 (ii) පස් නිදර්ශක දෙකක් ඔබට සපයා තිබේ. මේවායින් වැඩියෙන් යකඩ ඇති පස් නිදර්ශකය ඔබ හඳුනා ගන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
- (c) එක්තරා විශේෂ කාර්යයක් සඳහා භාවිතා කරන රබර් වර්ගයක් වලක්කරමින් කිරීමේදී සල්ෆර්වලට අමතරව $CaCO_3$ ද උපයෝගී කරගෙන තිබේ. මේ රබර් නිදර්ශකය ඇති $CaCO_3$ ප්‍රතිශතය ඔබ නිර්ණය කරන්නට තුන් කරන්නේ කෙසේදැයි සැකෙවින් දක්වන්න.
 සෑ. ප්‍ර. පරීක්ෂණාත්මක විස්තර අවශ්‍ය නොවේ.

1993 අගෝස්තු රසායන විද්‍යාව

1 කොටස

- ✓ පරමාණුක ක්‍රමාංකය 42 වන මූලද්‍රව්‍යයෙන් සෑදෙන +3 කැටායනයෙහි අන්තිම උප කක්ෂ මට්ටමෙහි ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව
- (1) 1 වේ. (2) 2 වේ. (3) 3 වේ. (4) 4 වේ. (5) 5 වේ.
- ✓ පොස්පරස් සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය අසත්‍ය වේද?
- (1) PCl_3 යන සංයෝගය පවතී.
 (2) PCl_5 යන සංයෝගය පවතී.
 (3) P_2O_5 යන සංයෝගය පවතී.
 (4) P_2H_4 යන සංයෝගය පවතී.
 (5) PO_4 යන සංයෝගය නොපවතී.
3. $C_5H_{10}O$ යන අණුක සූත්‍රය ඇති, ඇරෝමැටික වළයක් ඇති, ප්‍රකාශ සක්‍රීය නොවන ඇල්කොහොල සංඛ්‍යාව
- (1) 3 වේ. (2) 4 වේ. (3) 6 වේ. (4) 7 වේ. (5) 8 වේ.
4. වායුවකින් මවුල 1ක් පරිමාව විචලන භාජනයක් තුළ එක්තරා පීඩනයක් යටතේ $27^\circ C$ දී තබා ඇත. මෙම භාජනයට එම වායුවෙන්ම තවත් මවුල 1.5 ක් ඇතුළත් කර, එක්තරා උෂ්ණත්වයකට රත් කරන ලදී. එම උෂ්ණත්වයේදී භාජනය තුළ පීඩනය ආරම්භ පීඩනය මෙන් දෙගුණයක් විය. පරිමාව ද ආරම්භ පරිමාව මෙන් දෙගුණයක් විය. වායුව පරිපූර්ණ ලෙස හැසිරෙන්නේ නම්, නව උෂ්ණත්වය.
- (1) $800^\circ C$ වේ. (2) $527^\circ C$ වේ. (3) $500^\circ C$ වේ.
 (4) $480^\circ C$ වේ. (5) $207^\circ C$ වේ.
5. සීසියම් ජ'අයඩේට් හි රසායනික සූත්‍රය
- (1) $CsIO_4$ වේ. (2) Cs_3IO_4 වේ. (3) Cs_3IO_6 වේ.
 (4) Cs_2IO_4 වේ. (5) Cs_2IO_6 වේ.
6. C_6H_5CHOH සහ $C_6H_5C(OH)CH_3$ එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් කෙළින්ම උපයෝගී කරගත නොහැකි වේද?
- (1) ආම්ලිකතා පොටෑසියම් ඩයික්‍රෝමේට්
 (2) ආම්ලිකතා ඇමෝනියම් ක්‍රෝමේට්
 (3) පොස්පරස් ව්‍රික්ලෝරයිඩ්
 (4) ආම්ලිකතා සෝඩියම් ප'මැන්ගනේට්
 (5) සාන්ද්‍ර හයිඩ්‍රොක්සිලෝරීන් අම්ලය සහ නිර්ජලීය සින්ක් සල්ෆේට් ස්‍රීණයක්
7. ඇපටයිට්හි මින් කුමක් තිබේද?
- (1) $CaMg(PO_3)_2Cl$ (2) $Ca_3(PO_3)_2F$ (3) $CaH(PO_3)_2F$
 (4) $Ca_3Mg(PO_3)_2$ (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නැත.
8. එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී ජලයෙහි K_{sp} අගය $1.0 \times 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-4}$ වේ. සාන්ද්‍රණ $10^{-10} \text{ mol dm}^{-3}$ වන ජලීය CF_3COOH ද්‍රාවණයක 1 ml අගය එම උෂ්ණත්වයේදී, ආධාරක වශයෙන්

- (1) 10.1 වේ. (2) 10 වේ. (3) 9.9 වේ.
 (4) 7 වේ. (5) 6 වේ.
- M නැමැති ද්‍රව - සංයුජ ලෝහය නයිට්‍රික් අම්ලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර, N_2O ලබාදෙන බව උපකල්පනය කරන්න. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවට උචිත රසායනික සමීකරණයෙහි M:HINO, මවුල අනුපාතය මින් කුමක් වේද?
- (1) 4:5 වේ. (2) 1:2 වේ. (3) 2:1 වේ. (4) 2:5 වේ.
 (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නොවේ.
10. $CH_3CH_2C=CCH_2CHCOOH$ හි IUPAC නාමය $CH_2CH_2CH_3$
- (1) 2-බියරෝමෝ-5-ක්ලෝරෝ-4-ප්‍රොපිල්-4-හෙක්සිනොයික් අම්ලය වේ.
 (2) 2-බියරෝමෝ-5-ක්ලෝරෝ-4-ප්‍රොපිල්-4-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 (3) 2-බියරෝමෝ-5-ක්ලෝරෝ-4-ප්‍රොපිල්-5-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 (4) 5-ක්ලෝරෝ-2-බියරෝමෝ-4-ප්‍රොපිල්-4-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 (5) 5-ක්ලෝරෝ-2-බියරෝමෝ-4-ප්‍රොපිල්-5-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
11. F_3CCOOH (b)
 ClF_2CCOOH (d)
- ඉහත දක්වා ඇති සංයෝගවල ආම්ලික ශක්තිය මෙසේ ආරෝහණය වේ.
- (1) $a < c < b < d$ (2) $a < d < c < b$ (3) $c < a < b < d$
 (4) $a < c < d < b$ (5) $c < a < d < b$
12. සල්ෆර් සාන්ද්‍ර නයිට්‍රික් අම්ලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර මේවා ලබාදෙයි.
- (1) $SO_2 + N_2O + H_2O$ (2) $H_2SO_4 + NO_2 + H_2O$
 (3) $SO_2 + H_2SO_4 + N_2O_5 + H_2O$ (4) $H_2SO_4 + N_2O + H_2O$
 (5) $SO_2 + NO_2 + N_2O + H_2O$
13. ක්ලෝරීන් උණු සාන්ද්‍ර පොටෑසියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර මේවා ලබාදෙයි.
- (1) $KCl + KClO + KClO_4 + H_2O$ (2) $KCl + KClO + H_2O$
 (3) $KCl + KClO_3 + H_2O$ (4) $KCl + KClO_4 + H_2O$
 (5) $KClO_3 + KClO_4 + H_2O$
14. $Cr^{3+}(aq) + 3e \rightarrow Cr(s); E^\circ = -0.74 V$
 $X_2(l) + 2e \rightarrow 2X^-(aq); E^\circ = +1.07 V$
 $Cr(s) | Cr^{3+}(aq, 1 \text{ mol dm}^{-3}) || X_2(l) | X^-(aq, 1 \text{ mol dm}^{-3})$
 මේ විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයේදී
- (1) X^- ඔක්සිකරණය වේ. (2) Cr^{3+} ඔක්සිකරණය වේ.
 (3) වි.ගා. බ. +0.33 V වේ. (4) වි.ගා. බ. +1.81 V වේ.
 (5) වි. ගා. බ. -1.81 V වේ.
15. කිසියම් සම්පූර්ණ වායු රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක K_p යන සංගුණකය සාපේක්ෂව